

A man and a woman are standing in front of a brick building with many windows. The man is on the left, wearing glasses and a dark shirt, and the woman is on the right, wearing a patterned shirt. They are both smiling. The text is overlaid on the bottom left of the image.

**“Het is geen technische wijziging,
het is echt een belangenafweging”**

Joost Ruiter en Puck Jeekel vertellen meer over het maatregelenpakket en de grootste uitdagingen.

Om netcongestie in Nederland te kunnen oplossen, is uitbreiding van de energie-infrastructuur nodig. Hierom heeft het Rijk een maatregelenpakket ingesteld, met als doel om de aanleg en opwaardering van de elektriciteitsinfrastructuur te versnellen. Puck Jeekel (coördinerend beleidsmedewerker) en Joost Ruiter (beleidsmedewerker) vertellen meer over het maatregelenpakket voor uitbreidingen van het elektriciteitsnet en de grootste uitdagingen die zij daarin tegenkomen.

Het maatregelenpakket

Het pakket bestaat uit verschillende onderdelen: een beleidsaanpak en een wetgevingsprogramma, een projectaanpak en gebiedsinvesteringen. “Aan de aanleg van nieuwe energie-infrastructuur gaan lange procedures vooraf”, start Puck. “In het wetgevingsprogramma kijken we welke maatregelen effectief zijn voor het verlichten van netcongestie en in de toekomst een wetswijziging nodig hebben. We verkennen bijvoorbeeld of we bepaalde aanpassingen aan elektriciteits-infrastructuur vergunningsvrij kunnen maken.” Joost voegt hieraan toe: “Als je bijvoorbeeld bij een bestaand station voor een kleine aanpassing nét buiten het hek moet werken. Dat dan niet de hele procedure (opnieuw) doorlopen hoeft te worden.”

Bovendien kijken ze naar de samenwerking tussen de verschillende partijen: netbeheerders, gemeenten, provincies en het Rijk. Wie verantwoordelijk is voor de locatiekeuze is een belangrijk onderwerp. Het ministerie wil duidelijkheid creëren en provincies en gemeenten in staat stellen die locatiekeuze te maken. Joost vertelt “We zitten ook vaker aan tafel in de regio. Dat gebeurde nog weinig, vooral bij 150 kV-projecten, waardoor signalen over knelpunten en vertraging te laat opgepakt werden. We laten het niet bij een set maatregelen. We kijken met alle partijen hoe je ze toepast op projectniveau.” Puck haakt aan, “Ik denk dat dat de toegevoegde waarde is van het maatregelenpakket. Vanuit KGG

willen we meer regie voeren, focussen op wetgeving, beleid en toepassing in projecten. We zetten mensen in om te onderzoeken welke maatregelen het best tot versnelling leiden.”

Goede afstemming

Er zijn veel partijen nodig voor het verlichten van netcongestie. Departementen zoals Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Maar ook Infrastructuur en Waterstaat, en Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. De koepels van provincies en gemeenten kijken mee op wetgevings- en beleidsniveau. En de afstemming tussen regionale netbeheerders en TenneT moet goed zijn. Joost: “Regionale netcongestie kan vaak pas worden opgelost als TenneT een uitbreiding realiseert. Die samenhang is complex en willen we inzichtelijk krijgen.”

Ook partijen als ProRail, Rijkswaterstaat en het Rijksvastgoedbedrijf zijn belangrijk. Zij hebben veel grond en daarop kan infrastructuur aangelegd worden. Onder welke voorwaarden kan dat? “Je ziet dan dat wij als overheidsorganisaties ook nog niet altijd de neuzen dezelfde kant op hebben”, zegt Puck.

Uitdagingen

Op de vraag waar ze een rem zien antwoordt Joost: “Veel partijen hebben te weinig capaciteit beschikbaar, volgens mij. Je moet voorkomen dat je gaat vingerwijzen. Maar wie wat moet doen om

“Die balans vinden kost tijd, omdat niet al die partijen dezelfde weegschaal hebben”

versnelling te behalen is een hele relevante vraag, dus we proberen daar inzicht te krijgen. We vertellen partijen wat ze kunnen doen, zodat elke partij zijn rol kent. De rem zit vaak ook in de onduidelijkheid; wie is waarvan?”

Puck voegt toe: “Specifiek voor het wetgevingsprogramma zien we ook dat afweging tijd kost. De versnelling van de energietransitie is urgent, maar zorgvuldigheid en bestaande procedures zijn ook belangrijk. Waar zit de balans? Die balans vinden kost tijd, omdat niet al die partijen dezelfde weegschaal hebben. Dat zie je zowel bij externe stakeholders als bij andere departementen.”

Effecten in de toekomst

Het Rijk stelt met een expertpool middelen beschikbaar aan gemeenten en provincies voor vergunningverlening, om bepaald gebrek aan expertise op te vullen. Joost vertelt dat deze middelen vanaf 2026 beschikbaar zijn. “We brengen nu per project de vraag in beeld. De expertpool maakt denk ik al snel verschil.” Puck vervolgt: “Het wetgevingsprogramma loopt tot en met 2028 en dan willen we zo veel mogelijk maatregelen in procedure hebben. De komende 3 jaar wordt dus veel in gang gezet.”

TenneT heeft voor 26 projecten aangegeven welke maatregelen relevant zullen zijn. Het zijn complexe projecten waarvan TenneT heeft ingeschat dat ze urgent zijn om de netcongestie tegen te gaan en zo’n maatwerk aanpak behoeven. “Ook als de wettelijke maatregel later klaar is dan het project deze nodig heeft, helpt dat in je onderbouwing”, geeft Joost aan, “en we zoeken naar een projectspecifiek alternatief, om alsnog het knelpunt aan te pakken.”

Het raakt iedereen

Puck benadrukt dat het oplossen van netcongestie geen technische wijziging is. “Het is echt een belangenafweging. Het is geen kwestie van een knopje omzetten, het heeft ook veel plek nodig in de leefomgeving. Wij focussen op de lange termijn, op de verzwaring van de infrastructuur. De aanleg zal niet altijd positief uitpakken op

je omgeving, daarom zijn de gebiedsinvesteringen belangrijk.” De gebiedsinvestering is geld, vrijgemaakt voor gemeenten waar 380 kV-projecten worden aangelegd. Als in gemeenten veel samenkomen, terwijl het project een nationaal belang heeft, krijgen ze financiële compensatie om de leefomgeving te verbeteren.

We gaan de komende jaren allemaal de gevolgen zien, legt Joost uit. “We hebben nu last van netcongestie, maar we krijgen óók last van de oplossing. Er moet worden gebouwd. Ik ben blij dat we de koppeling kunnen leggen tussen beleid, wetgeving en de projecten. De nieuwe maatregelen maken het concreet. Om netcongestie sneller te verzachten moet je andere belangen inperken. Belangen van burgers, eigendomsrechten, milieu en natuur. Je moet daarin keuzes maken.”

Het ministerie wil mensen goed informeren waarom projecten juist op een bepaalde plaats relevant zijn. En daarmee bewustwording en draagvlak creëren. “Want uitbreiding van de energie-infrastructuur is hard nodig. Niet alleen voor het klimaatakkoord, maar ook zodat woningen en scholen gebouwd kunnen worden en bedrijven kunnen groeien.”

“Je moet voorkomen dat je gaat fingerwijzen”



Meer informatie?

[Scan de QR-code](#)

Expertpool voor energie-infrastructuur

Per 1 januari 2026 gaat de bestaande RVO Expertpool MIEK-PEH over in de Expertpool energie-infrastructuur: een vliegende brigade voor een snellere ruimtelijke inpassing. De expertpool ondersteunt in nieuwe vorm gemeenten en provincies bij complexe midden- en hoogspanningsprojecten. De gemeente Wageningen vertelt over de ervaringen met de expertpool.



In de praktijk: “Grip op uitbreiding elektriciteitsnet in gemeente Wageningen dankzij expertpool”

Ondersteuning bij ruimtelijke inpassing

Bij de realisatie van nieuwe energie-infrastructuur is vaak sprake van een stapeling van ruimtelijke opgaven, schaarse ruimte en gebrek aan tijd. Nationale, regionale en lokale belangen komen hierbij samen in de fysieke leefomgeving. Dit maakt deze procedures complex. De expertpool helpt decentrale overheden met het samenbrengen van belangen op de verschillende schaalniveaus. Centraal staat de vraag hoe energie-infrastructuur zo snel mogelijk kan worden gebouwd, zonder regionale vraagstukken uit het oog te verliezen.

Nederland heeft te maken met netcongestie: soms is het aanbod of de vraag naar elektriciteit zo groot, dat het net overbelast is. Netbeheerder TenneT wil daarom in Wageningen het net uitbreiden met een hoogspanningsstation Wageningen-West. Voor een goede ruimtelijke inpassing schakelde de gemeente de expertpool energie-infrastructuur van RVO in.

Uitbreiding elektriciteitsnet

Netbeheerder TenneT heeft berekeningen gemaakt waar het netwerk moet worden uitgebreid. Volgens dit onderzoek moet er aan de westkant van Wageningen een nieuw hoogspanningsstation komen. Ook moet het hoogspanningsverbinding worden verzwakt.

Inpassing van het station

“Wij onderschrijven de noodzaak om het elektriciteitsnetwerk uit te breiden”, zegt Karien van Houwelingen, energieregisseur bij de gemeente Wageningen. “Maar we willen wel invloed op bijvoorbeeld de inpassing van het hoogspanningsstation in het landschap en het proces daaromheen.” Het beoogde gebied aan de westzijde van Wageningen ligt dicht bij natuurrijke gebieden als het Binnenveld en de Rijntakken.

Expertpool inschakelen

De gemeente hoorde van de expertpool energie-infrastructuur. “We hebben contact gezocht met de expertpool”, zegt Van Houwelingen. “We vroegen hoe we het beste invloed kunnen uitoefenen op het proces rond het hoogspanningstracé.” Na een kennismakingsgesprek maakte de expertpool een plan van aanpak. “De experts hebben kennis en ervaring van ruimtelijke procedures, technische en juridische zaken”, zegt Van Houwelingen. “Hun inzet kost ons niets.”

Regie in handen

De expertpool startte met de vraag welke rol de gemeente op zich wil nemen, bijvoorbeeld de rol als bevoegd gezag. “Daarmee hebben wij de regie in handen, onder meer bij het verlenen van vergunningen. Tegelijkertijd is er een samenspel van partijen en mogelijkheden. De experts denken met ons mee over welke speelruimte we daarin hebben.”

Ministerie en TenneT

Ze recent hebben TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei de betrokken gemeenten benaderd voor een verkennend gesprek (projectatelier) over het proces rond de netverzwaring van Dodewaard (Ede) dat de komende jaren gaat lopen. “Voor hen is dit ook een nieuwe manier van werken”, zegt Van Houwelingen. “Daarmee zoekt ook TenneT naar manieren om het proces zo goed en soepel mogelijk te laten verlopen.”

Binnen de expertpool krijgen medeoverheden concrete ondersteuning voor hoogspanningsinfrastructuur, buisleidingen, grote (systeem)batterijen en elektrolyse op grote schaal. De ondersteuning focust zich daarbij concreet op:

- capaciteit voor het doorlopen van de ruimtelijke procedures;
- gesprekken met de netbeheerder(s);
- een projectadviseur met technische kennis;
- een omgevingsjurist voor het aanpassen van het omgevingsplan.

Forse uitbreiding van bestaande ondersteuning

Om meer medeoverheden te helpen ruimtelijke procedures sneller en zorgvuldig te doorlopen, stelt het Rijk extra middelen beschikbaar. De vliegende brigade wordt ingericht als een forse uitbreiding van de bestaande expertpool. Met €22,5 miljoen uit het Klimaatfonds (tot en met 2030) wordt de capaciteit en reikwijdte van de expertpool aanzienlijk vergroot. Zo ontstaat meer slagkracht om complexe midden- en hoogspanningsprojecten te versnellen.



Meer informatie?

www.rvo.nl/expertpool-energie-infrastructuur

Overzichtskaart nationale energie-infrastructuurprojecten

- Electriciteit
- Windpark
- Waterstof
- Koolstofdioxide
- Gaswinning
- Kernenergie (zoekgebied)
- Overige energie-infrastructuurprojecten

- Windpark
- CO2 leiding
- Aardgasnetwerk
- Waterstofnetwerk
- Beoogd tracé Delta Rhine Corridor
- Electriciteitsnetwerk
- Stroomkabel op zee

